

İSTANBUL SERİRİYATI

Sahibi : *Dr. Mazhar Osman Uzman*AYLIK TIB
MECMUASI

Adres : İstanbul, Cağaloğlu 23

Kâbil Tıp Fakültesi

Dr. M. O. Uzman

Efgan hükümeti yarım asıra yakın zamandanberi ecnebi mütahassısların bilgisinden istifade etmekte ve ilerlemeğe cidden azimkâr olduğunu eserleriyle göstermektedir. Kardeş hükümet ilk önce vatan müdafaası için askerliğe ehemmiyet vermiş, ordusunu tensik için harice talebe göndermiş ve dahilde gençlerini yetiştirecek hocaları celbetmeği adet etmişdi. Bir çok Efgan gençleri de Türkiyede öz evlat ihtimam ve şefkatile tahsillerini takip etmektedir. Teceddüt ve terakki ihtiyacını eyiden eyiye takdir eden Efgan hükümeti ecnebi mütahassısı seçmek için büyük bir isabet gösteriyordu. Arzın üzerinde Efganluları kendileri kadar sevecek bir milletin türkler olduğunu büyük bir isabet nazarla takdir etmişlerdi. Senelerdenberi Türk mütahassısları ikinci bir ana vatanda seve seve hizmet ediyorlar, Efganın terakkisine candan yürekten çalışıyorlar, mukadderatına pek kıymet verdiğimiz kardeşlerimizin ilerlemesini şeref ve vatanseverlik meselesi sayıyorlar. Biz senelerdenberi Efgan hizmetine seve seve koşan vatandaşlarımızın hayatlarıyla yakından alâkadar oluyoruz ve milletimizin yüzünü güldürecek surette sevgili Efgana karşı gösterdikleri sadakat ve gayretlerini takdirkârane takip ediyoruz. Bu günlerde iki hadise bize bu coşkun sevgiyi göstermek ve karileri-

mize tanıtmaya vesile oldu. Biri mezunen İstanbulla gelen *Dr. Rebiî Hikmet* ve *Fuad* la, daha sonra *Prof. Hasan Reşad* la olan mülakâtımız, diğeri genç afgan tıbbiyesinin hocalarından *Rebiî Hikmet* in farsî lisanile telif ettiği pek güzel bir emrazî dahiliye kitabıdır. Frankfurtta lise ve tıp tahsillerini ikmal ederek ana vatanına dönen *Rebiî Hikmet* Ankarada ve

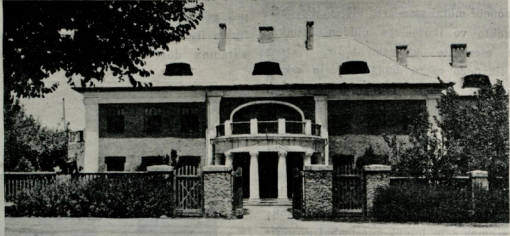

Nadir Hanın yaptırdığı ilmler cehlin timsal heykeli

İstanbulda pek mühim işlerde bulunduğundan sonra Efgan hükümetinin hizmetini kabul etmişdi. Büyük bir bilgi ve görgü ile mücebbez, son derece müteşebbis, umumî malfumatı geniş bu arkadaşımız Almanca ve Fransızca'yı ana lisanı

gibi bilir ve yazardı; hemen fars lisanını da öğrendi, tıbbiye dershanesinde gençlere faris lisanla ders verdiği gibi mükemmel bir eser de meydana getirmiştir. *Rebû Hikmet* bir kaç defa Efganistanın ve Hindistanın büyük şehirlerinde etüd seyahatı yapmış, geçen senede Kâbil den İstanbula, İstanbuldan Berline kendi otomobili ile gitmiş ve aynı surette Kâbildeki vazifesine dönmüştü. Kâbilde sevgili zevcesi feci bir kazaya kurban oldu... lâkin Rebii Hikmetde seneden seneye artan bir aşk var : Afganistanı çok yüksek görmek, Efganın gösterdiği samimiyet ve müveddede liyakatımızı

gençliğindenberi zaidi, hastalık onda mevcut istidadın inkişafına aman vermez görünürdü. Halbuki işte bu gün *Rıfki* Afganistanın pek sevgilisi dir. Türk mütahassısların hiç biri ev kirası vermez, hükümetce kendilerine birer ev tahsis edilmiştir. Lâkin *Oper. Dr. Rıfki* nın pek güzel evi kükümet ve saray tarafından döşenmiştir, otomobilinin benzinini ve atlarının samanı bile saraydan gönderilmektedir. Hizmetçileri ve şöförleri sarayındır. Evinin yemeği saray matbahından gelir. Dışarıda hekimlik etmek dede serbesttir, ceb harçlığı olarak ayda yüz yirmi ingiliz lirası da almak tadır. İşine ve savaşına göre diğer mütahassıs

Tıb Fakültesi, üst kat hey'eti idare, alt kat hikmet ve kîmya laboratuvarları

isbat etmek, bu memleketin sıhhiye ve tıbbiyesini civar hükümetlerin derecesinden fazla yükseltmek... bu bir ham temenni değildir, bunda Türk gençleri muvaffak olmuşlardır. Bu gün Efganistan on sene evvelkinden üç asır daha ileridir.

Şimdi Afganistanda bulunan Türk hekimlerinin en eskisi dokuz on senedir çalışanı Çangırılı *Dr. Rıfki* dir. Yirmi dokuz sene evvel askeri tıbbiyeden birincilikle neş'et eden bu arkadaşımızın tarihi tıbda bu kadar şerefli bir rol oynayacağı hatıra gelmezdi. Vak'a *Rıfki* çok çalışkan, çok temiz ahlâklı bir genedi, lâkin

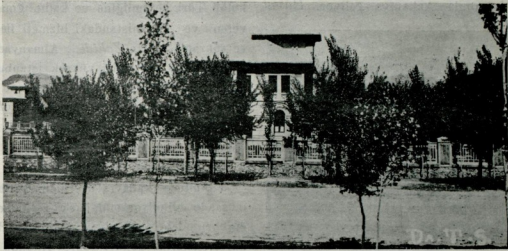
meslekdaşlarımız da yetmiş, seksen, yüz ingiliz lirası aylık alıyor. Vak'a Efganistan hizmetinde Alman, Fransız ve sair milletlerden mütahassıslar da var. Lâkin hükümetce ve halkca türkler kadar sevelemiyorlar, türkler kadar da faydalı olamıyorlar. Çünkü türkiyeden gidenler en iyi yetmiş ve vatanında da büyük mevkii ihtiram kazanmış liyakatlı kimselerdir, ikincisi farsî lisanını iki üç ay geçmeden öğreniyorlar, hükümetle ve halkla daha iyi anlaşabiliyorlar. Her birinin yanına birer tercüman tahsis edildiği halde hiç biri bir sene sonra bu tercümanın hizmetine müftekir kalmıyor. Üçüncüsü Türk

ana vatani için çalışır gibi Afganistan için çalışıyor. Hatta türklüğün şerefi ve vatanın hayriyeti ona daha fazla çalışmaya mecbur ediyor. Efganistana giden vatandaşımız nasıl olursa olsun hayatını kazanmak, para biriktirmek sevdasile giden her hangi bir ecebî mütahassısdan çok yüksek idealle geliyor, öyle çalışıyor. Efganistan hükümeti bu hassasiyete bu samimiyete kadirşinasane mukabele ediyor. *Merhum Nadir Han* erkek veremlilere mahsus yaptırdığı sanatoryoma *Rıfki* sanatoryomu ismini verdirmiş. Bu itibara şayan bir mazha-

buradan sıhhiye memuru çıkıyor. Burada hastane dahiliye mütahassısı *Rebi Hikmet* ile göz hekimi *Fuad* çalışıyor.

Ezacı mektebi yenidir, bu sene ilk mahsulü çıkaracaktır. Buradaki muallimler arasında Efganlı *Nurullah Han* isminde bir kimya muallimi vardır.

Bunlardan mada Kâbilin büsbütün yeni tıp fakültesi vardır. Bu fakültenin açılmasını iptida *Nadir Şah* düşünmüş, maarif vekili *Ali Mehmed Han* ile doktor *Rıfki*ya havale buyurmuş. Lâkin bu zatlar için büyüklüğünü düşünmüşler, bir-

Fizyoloji ve bakteriyoloji laboratuarı

riyetdir. Gelen arkadaşlarımızdan öğrendiğimize göre kâbilde tıp ve sıhhat işleri son bir kaç sene içinde pek çok ilerlemiştir. Sıhhat ve maarif vekâleti yeni yeni hastaneler ve mektebler açıyormuş. Şimdi mevcud olanlar :

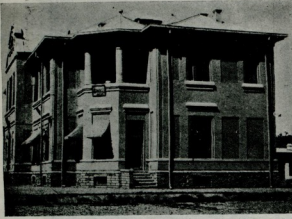
75 yataklı bir erkek şehir hastanesi, 30 yataklı bir kadın hastanesi, 150 yataklı yeni bir modern hastane açılmak üzere imiş, 60 yataklı yeni Emrazı Akliye ve Asabiye Hastanesi, 60 yataklı erkek müteverrimlere mahsus *Rıfki* Sanatoryomu, 35 yataklı kadın sanatoryomu, hastane polikliniklerinden mada kâbilde dört dispanser.

Mektepleri : Bir mektebi tıbbiyeleri var,

denbire bu iradeyi yerine getirmeğe cesaret edememişler, bir sene tereddütle geçmiş, lâkin kral emrini teyid etmiş, 312 senesi (şemsi sene) akrebinin birinci günü resmi küşadı yapılmış. İlk sınıfların hocası *Dr. Rıfki* ile Hindli *Ali Asgar Han*, Efganlı *Nurullah Han* mış. *Rıfki* teşrih, Hindli hayvanat ve nebatat, Efganlı kimya okutuyormuş, seneler geçtikce hocalar artmış şimdiki kadrosu bir Hindli, bir Efganlı, bir Fransız, diğerleri tamamen Türk olmak üzere şu suretle :

Fakültenin dovayeni Şam tıbbiyesinde dovayenlik ve fisiyoloji hocalığı etmiş, Mûlga Haydarpaşa tıp darülfünununda cild ve frengi seririyatı profe-

sörü *Hasan Reşad* dır. Yirmibeş sene evvel Berlinde uzun uzadı fisyoloji ve dermatolojide ihtisasını ikmal eden Kadırğa tıp mektebinin eski şakirdi *Hasan Reşad* ın yüksek ilmi kudretini hepimiz yakından biliriz. Zekâsı, malûmatı, selis ifadesi, ilmi taharriyata ciddi vukufu ile temayüz eden bu arkadaşımız kâbil fakültesini kurmak, Afganistanda yüksek bir ilim mektebi yapmak, ve bu memleketi ecnebi irfanına ihtiyacdan masun kalacak bir dereceye yükseltmek için bütün can ve yüreğile çalışıyor, mütahassıs aramak, alet almak için iki defadır İstanbula Ankaraya geliyor. *Hasan*

Alt kat teşrih, üst kat teşrihi marazî
ve ensac

Reşad Kâbil fakültesinde fisyoloji ve dermatoloji derslerini veriyor.

Diğer hocalar: haricî seririyat *Rıfkı*, uzvî ve tahlilî kimya Almanyada ikmalî tahsil etmiş eski darülfünun hocalarından *Ömer Şevket*, fizik Fransız *Mono*, teşrih alim arkadaşlarımızdan *Nuri Kâmil*, bakteriyoloji ve hijyen İstanbul üniversitesi doçentlerinden Almanyada pek iyi yetişmiş baytarlarımızdan *Zühdü*, akliye ve asabiye İzmir memleket hastanesi mütahassısı askeri tıbbiyemizden ileri derecede çıkanlardan ve yirmi yedi senedir ihtisasile say, liyakatı ve hüsnü sireti ile hükümetin halkın ve meslektaşlarının pek çok sevgisini kazanan *Nezad*

Eşref, kimyâî gayrı uzvî *Nurullah Han*, hayvanat ve nebatat Hindli *Ali Asgar*, göz hastalıkları İzmirde, Ankarada ve İstanbulda ihtisas ve dirayeti ile temayüz etmiş *Fuad*, kulak burun boğaz pek kıymetli mütahassıslarımızdan *Hikmet*, dahiliye kliniği Almanyada ikmalî tahsil etmiş İzmir ve Zeyneb Kâmil hastanelerinde dahiliye mütahassıslığında bulunmuş ihtisas ve hazakatı her kesce müsellemler *Yakub*, ensac ve teşrihi marazî Amerikada ikmalî ihtisas etmiş pek değerli arkadaşlarımızdan tıp fakültemizden yetişmiş *Tevfik Halil*, jinekoloji Türk hekimliğine ve kadınlığına şerefler veren ve Efganistandaki hizmeti lisanü min ve şükranla anılan *Zahide*... Almanyada tahsil eden tekniği ve bilgisi yüksek İstanbullu dışçı *Celâl Faik* (üç sene bulundu), şimdi Ankaradan giden maruf sanatkâr dışçı *Muhiddin* le refikası ... fakülteyemebut mükemmel bir fizyoterapi enstitüsü ile komprime ve saire de yapan mükemmel bir eczanesi vardır.

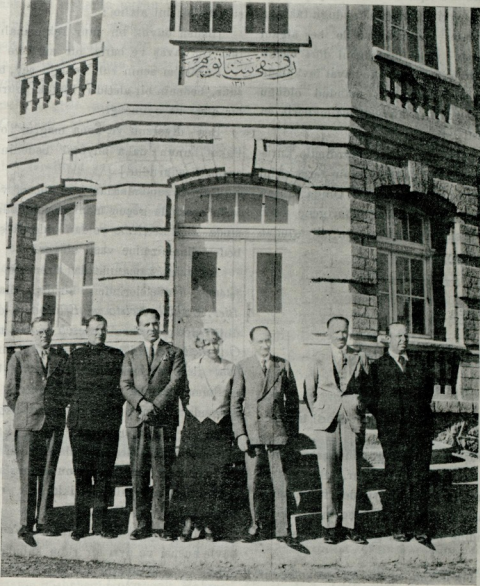
Fakültede kadavra üzerinde teşrihe henüz müsaade edilmiyor mülajlarla resimlerle teşrih öğrenen talebe disseksiyon için üç ay Hindistan üniversitelerine gönderiliyor, Kâbilde Efganlı, Alman ve Fransız olmak üzere onbir sınıflı üç lise varmış bu liseden yetişik talebe Alman ve Fransızcaı pek iyi söylerler. Talebenin Hindistan üniversitesindeki stajı esnasında gösterdiği liyakat İngilizlerin ve Hindlilerin gıpta ve takdirini celbettirmektedir. Mektebi tıbbiye denilen küçük sıhhiye mektebinden şimdiye kadar kırk kişi çıkmış.

Fakültenin hali hazırda kırk talebesi varmış, bu sene onbeş kişi daha alıncağı ebe mektebinden şimdiye kadar yirmi ebe yetişmiş, bu mektebden hasta bakıcı da yetişiyormuş, Efganistanda henüz kız mektepleri açılmadığı için bu ebe mektebi vesilesile yüz elli kadar küçük kız da talim ve terbiye ediliyor.

Şehir bir az dağınıkca olduğundan fakülte-

nin hocalarını mecanen götürüp getirmek üzere müteaddid otomobiller tahsis edilmiş. Talebenin çamaşır, ayakkabı, elbisesine kadar hepsi hükümet tarafından temin edilmiş, tıp talebesinin

liyormuş Kâbil fakültesinde P.C.N. sınıfı yokmuş, mekteb beşenedir, beş sene sonra talebenin hastanelerde bir kaç sene pratik görerek iyi birer mütahassis yetişmeleri için Avrupaya ve bilhassa

Rıfki sanatoryomu

bir avrupalı talebe kıyafetinde giyinmeleri esasen kabul ve tatbik edilmiş, talebeye ayrıca ayda yedi Türk lirası kadar ceb harçlığı veri-

Türk üniversitesine ve hastanelerine gönderilmeleri düşünülüyor. Tedrisat ameli ve nazarıdır, talebe az olduğu için pratik işlerle hocalar

yakından meşğul oluyormuş. Şimdiye kadar dokuz bin İngiliz liralık alet satın almış. Şehirde hava gazı olmadığından aletlerin dörtte üçü elektrikle, biri de ispirto ile işliyormuş. Bu sene şehire bir ispirto fabrikası yapılmış..

Hekim viziteleri hükümetin koyduğu taksaya tabiymiş. Hekimler muayenehanede beş afgani yani 75, evlerde yirmi beş afgani dört buçuk lira kadar almış. Sade şehirde hayat fevkalâde ucuz, medeni ihtiyaclar pek mahdud olduğu için bu vizitenin işira kuvveti bizimkilerin en aşağı beş misli imiş...

Türk hekimlerinin yüksek yardımıle kurulan ve yürüyen kâbil fakültesininin terakkisini can ve yürekten arzu etmekteyiz. Orada çalışan vatandaşlarımıza ana yurdlarından, genç kâbil fakültesine yüca Atatürkümüzün diyarından selamlar gönderiyoruz.

Tıb ve felsefe :

İki büyük monist Nietzsche ve Driesch

Dr. Sadı İrmak

Alemî araştıran filesof gözü en çekici mevzu olarak yine insani bulmuştur. Bu bakımdan filesoflar her biri bir yönden insan biyolojisiile uğraşmışlardır. Fakat Niçenin biyolojisi tam bir kendine benzerlik gösteren bir sistemdir.

Niçe ne bir hekim ne de bir psikoloğdur. Fakat kendi beden ve ruhunu dehanım gözile gören bir şahsiyettir. «Zerduşt böyle söylüyordu» adındaki en mühim izerinin birinci cildinde «Bedeni hakir görenlere dair» başlıklı bend onun psikofizyolojik sistemini anlatan vecizeleri ihtiva eder. [Ben beden ve ruhum. Çocuk böyle söyler. Fakat bilgin kâhil derki: Ben tama-

men bedenim; başka hiç bir şeyim yok. Ruh ise bedede mevcut bir şeyin addır.]

Niçe bu sözlerle beden ve ruhu bir şey sanan monistlere bağlanmış olur. Fakat onun düşüncüsündeki keskinliği tebarüz ettirmek için şu cümlelerini alalım :

[Beden büyük bir şuur, tek manalı bir çokluk. Bir savaş ve barış, bir sürü ve çobandır.]

Kardeşim senin ruh dediğin şey, büyük bir şuur, bedenin bir aletidir. Büyük şuurun küçük bir aleti ve oyuncuğu.

Ben diyorsun ve buna magrur oluyorsun. Fakat bunun daha büyüğü bedenin ve onun azametli şuurudur.]

En'eski zamanlardan beri filesof ve hekimlerin arasında geçen monizm ve düalizim davasında Niçe kestirme yoldan giderek şuurlu bir beden dinamizmine vasil oluyor.

Bu dava, zamanımızda üzerinde en fazla işlenen mes'elelerinden biridir. Malûmdır ki *Bier*, *Uxküll*, *Aristo* ve *Eflaton* un düalizmini diriltmeye çalışırken *Driesch* en son neşriyatile *Ganzheit* «bütünlük» adını verdiği bir *Neovitalism* ileri sürmektedir. *Driesch* «bütünlük» mefhumu altında uzviyetin muhtelif parçaları arasında şahsın bakası gayesine matuf ahenkleşme ve uzlaşmayı kastediyor. Eski dinamistler bu ahenkleşmeyi idare eden muayyen bir varlık ve onun makarruu aramışlar ve ekseriya dimağda lokalize ettikleri bir ruhun varlığını kabul etmişlerdi.

Driesch ve onunla beraber *Neovitalist* ler böyle hususi ve ayrı bir ruhu kabul etmiyorlar, onlara göre uzviyetin her yerinde, hatta bütün köşelerde bir «ahenkleşme prensipi» vardır.

Gerçekden *Bier* tecrübe yolile nesiclerin en makul neticeler veren bir *Blutgefühl* (kan duygusu) na malik olduğunu gösterdi. Bir nahiyye giren şırıyan bir müddet için bağlanırsa açıldığı zaman o nahiyye evvelece aldığından fazla kan çeker. Bu hadisenin merkezi cümle

asabiye ile ilgili olmadığı da isbat edilebilir. Çünkü o nahiyeye giden bütün sinirler kesildiği halde de yine nescin bir müddet fazla kan çektiği görülür. Bu hal, nesiçde adeta zayıflık telafi ve biriken metabolizma mahsullerini süratle atmak gibi maksada uygun bir aksülamel kabiliyetinin varlığını gösterir. Bu ve buna benzer misallere bakarak *Bier* ensicenin her tarafında şuurlu bir ruhun bir nevi *Entelechie* nin mevcudiyetine kani bulunuyor.

Driesch bu gizli nizam ve ahengi çeviren amile *Ganzheit* «bütünlük» adını veriyor ve buna da muayyen bir makar göstermiyerek uzviyetin her tarafında yer veriyor.

Nietzsche bu monist görüşü daha ileri götürüyor. Beden, onun nazarında büyük şuur ve büyük küldür. Ruhî tezahürler onun yalnız aleti ve işaretleridir.

«Bedeninde en parlak fikrinden ziyade şuur vardır» bu cümlemin çok isabetli olan bir görüşe dayandığı muhakkaktır.

Bunun yeni zamanlarda bir misalini gördük. *Rubner* ve mektebikalori hesaplarını ortaya attıkları zaman bütün beşerfizyolojisi gıdanın ihtirak kıymetlerine bağlandı. Potada ihtirak kudreti gösteren gıda çeşitlerinin lüzumsuzluğu

iddia edildi. Oysamki laboratuvarın kimyası, uzviyete uyamadı çünkü bütün müştehiler bir tarafa atıp sırf bir asgarî kalori vermek istendiği zaman bunun imkânsızlığı anlaşıldı.

Rubner ve arkadaşlarının tarihi hatası bedeni, ruh tarafından çevrilen şuursuz bir hararet makinesi sanmaktan ileri geliyordu. Halbuki bedenin yarattığı bir «iştihâ şuur» varki psifizyologistte kalori hesapları kadar göz önünden şütmak gerektir. Aynı sebeple asırlarca teürbenin yarattığı mutfak tekniği demek sırası da kalori hesapları yanında önemi inkâr edilemez birer amildir.

Psikofizyolojik monizm *Nietzsche* de ali ruhîyet tezahürlerini de bedene bağlayacak kadar ileri gider.

[Beden, «Ben» e derki «şurada haz duy» Orası hazlanır ve sık sık hazlanmayı düşündür ve yalnız bunu düşünecektir.

Yaratıcı beden, iradesinin kulu olarak ruhu yarattı.] Görülüyor ki geçen asır feylesofu Niçe ile Çağdaşı feylesof ve biyolog *Dierich* esas telkinlerinde birleşiyorlar.

Dualizm monizm bu suretle yeniden ilim tarihinde dönmüş bulunuyor ki bunun da görüşlerimizin genişleyeceği ve ilmi faydalı bir surette aşılacağına şüphe yoktur.

Dr. Lûtfi Akif

Ölüm bu sene yine pek çok kıymetli şahsiyetlere kıydı. Bilhassa hekimlerimizin pek çoklarını kaybettik. *Hekimbaşızade Muhittinler, Hulûsi Raşidler, Hamdi Suatlar, Raşid Tahsinler, Esad Paşalar, Ziya Nuri Paşalar, Sakızlı Ali Paşalar, Kılıslı Rıfatlar, Ziya Hüznüler, Urfanın gözbebeği Unkapanlı Mehmed Ali*, şimdi de *Lûtfi Akif*... rubu asır arkadaşlık ettiğimiz *Lûtfi Akif* de aramızdan ayrıldı, ebediyete karıştı, senelerce bimarhane hayatında bize hemrahlık eden, bize büyük yardımları dokunan bu arkadaşımızı bütün sinir hekimleriyle beraber samimî göz yaşlarıyla Emirgân tepelerine gömdük, zaten biçare üç senedir kendini Emirgâne ihtiyarile gömmüşdü, dört sene evvel İstanbul Emrazı Akliye ve Asabiye

hastanesinden tekafüdle inzivaya çekilmişdi... faal hayattan sonra tekafüdlük işsizlik ruha pek fena tesir ediyor.Orada eski evcağzını boyatmış, yerleşmiş, pek sevdiği boğaz içinde Emirgânın koca çınarları altında rustai bir hayat sürmekte idi. Bu inziva onun mütavazi ve sakin tabiatına pek uygundu. Kendi aleminde oturur, okur, korularda gezinir, doya doya tabiatı seyreder, haftada bir defa bana fener yoluna, yahut Cağal oğluna gelirdi. Melankolik ve bedbin mizacı onu son zamanlarda büsbütün merdüm giriz yapmışdı. İztırab çekmeden ölmek... ağzından düşmeyen sözdü. Alayışdan son derece muhteriz ; ikide bir ölürsem kimse benim için rahatsız olmasın, beni en yakın yere gömüversinler derdi ; Emirgânın üzerinde Mısır prenseslerinden birinin yaptırdığı küçük köy mezarlığına adeta ağzının suyu akardı. O toprağın üstünde yaşamaktan ziyade altında kendine yer arıyor gibi idi. Hunnakı sadır hamleleri bir dakika aman vermezdi, adeta pantaponla yaşardı, nihayet asistoli arazi başladı, korktuğu ıztırablar baş gösterdi, ayakları karnı şiş, nefes alamıyordu. İbrahimla Beyoğlundaki evine geldi, ve orada öldü... ölmezden

üç saat evvel ziyaretimde Üçüncü Muradın tac ve taht için yaptığı canavarlıkları yana yakıla anlatıyordu. Onun ölümüyle bütün manasile eski bir istanbul efendisi kaybettik, kuvvetli bir terbiye görmüş eski türklüğün son evladlarından birini... gayet namuslu, gayet ciddi, kabalıktan son derece muhteriz, son derece mütavazi ve o nisbette vıkarlı, çok çalışkan, çok vicdanlı, vazifesine aşk ile sarılır, hayatı gayet muntazam, emsalsiz derecede dürüst, memleketini milletini ölçsüz sever, lâkin daima mağnum, daima bedbin, ilk baharda kışın geleceğini düşünür, ilk bahar gelinciklerinin arasında kar çiçeklerini krizantemleri saklı görür. çok muhteriz, çok müteenni, fazla durediş, biri çok methedilse rü'at kapısı bırakınız diye ihtarda bulunur, en güzel şey hakkında fikri sorulsa iyi veya güzel demez, fena değil derdi.(Elaceletülmineşseytan ettoeni minerrahman) der, vapuru kaçıracağını anlasa bile adınımlarını sıklaştırmazdı.(Feklu veşribu ve la tüsریفu) der, ufak bir israfı ne evinde ne hastanede tahammül edemezdi.(Hayrul ümuru evsatuba) derdi, en beyendığı yemekten bile ölçsünden bir yudum fazla, kıyamet kopsa yemezdi. Sefahat ve işret en mezzum düşmanları idi. En büyük sefaheti Lüfer avına çıkmaktı.

Lütfi Akif merhum *Hacı Kemal* in sınıf arkadaşı idi, kırkbeş kırkaltı senelik bir

doktordu. Pederi Şirketi Hayriye muhasebecisi *Merhum Akif Bey* İstanbulun namus ve ciddiyetle tanınmış eski ailelerdendi. Mektepten neş'etten sonra Edremit taraflarında bir müddet resmi hekimlik etmiş, ondan sonra şehremaneti hizmetine girmişti. Kolera zamanlarında Bendlerde çalışmış, uzun müddet Boğaziçinde belediye hekimliği etmişdi. Bu yüzden Boğaziçinin eski paşaları, mabeyncileri, mısırlıları, prensleri *Lütfi Akif*'i tanırlardı. İyî ve hazik bir hekimdi, ciddiyet ve istikametle her ailenin hürmetini kazanmışdı. Oldu olası okumağa, hekimliği iyi öğrenmeğe, ilerletmeğe müştakdı. Meşrutiyet inkılâbından sonra Toptaşı bimarhanesi doktorluğuna tayin edildi. Orada dört elle çalışmağa başladı, hiç tanımadığı şubeyi elifbasından öğrenmeğe başladı, psikolojide adeta mütebahbir oldu, ruh seririyatını iyiden iyiye kavradı, eidden bir üstad oldu. Hastane arkadaşlarının hem takdirini, hem saygısını kazandı. Halbuki mizacı istirkablardan sıkılırdı, o sade dervişane öğrenmek ve öğretmek isterdi. Harb zamanında şişli müsamerelerine gelir, gençlerin terakkilerine şahit olur, ve onlarla beraber çalışmak için ağzının suyu akardı. Bu sırada güzel bir psikoloji kitabı yazmışlı, ruh alemine ait tabirlerin Türkce ve Arabca mukabililerini bulmak için çok çalışırdı. O zaman *Hayrullah, Kılıstî Rifat, Arifi Paşa, Cevdet Nasuhi*, ve *Lütfi Akif* le beraber teşkil ettiğimiz istilah komisyonunda *Lütfi Akif* in dolgun bir bilgi ile bize yardım ettiğini hepimiz hatırlarız. Mütareke senesinde Toptaşına serttabib vekili olmuşum, şimdi memleketin birer üstad mütehassıs olan *Şükrü Hazınlar, Ahmed Şükrüler, İhsan Şükrüler, Hakkı Ubeydullahlar, Fahreddin Kerimler, Kemal Osmanlar, Talha Münirler, Cevdet Nasuhiler, Necatî Kemaller, Fahri Celaller, İsmail Ziyalar, Abdülkadir Cahidler, Cevad Zekâî* lerle beraber çalışmağa başlamışdım. Bizden pek yaşlı, liyakat ve kıdemile bizden üstün olan *Lütfi Akif* in büyük faziletine ilk gününde şahid olduk. Bizi istirkab etmedi, bu tayine gücenmedi, bilâkis şubenin terakkisi ancak bu suretle kabil olur diye gençliğe iltihak etti. Genç bir şakird gibi seririyatta, polikli nikte çalışdı, adeta ideale kavuşmuş gibi seviniyordu, hatta bir entrika ile yeni teşekkül eden mekteb dağılırken dahiliye nazırına kadar çıktı, yapılanın hata olduğunu ve eskinin hortlaması fen ve memleket için yazık olacağını anlattı, istifaya kalktı... ihtiyar *Lütfi* böyle genç rublu, çalışmağa böyle müştak, terakkiye susamış bir mübarek adamdı. Cümhuriyet hükümetinin feyzile yeniden Toptaşına avdetimizde *Lütfi* adeta bayram etmiş ve Bakırköyüne bimarhanenin nakli esnasında unutulmaz hizmetler görmüştü. Bakırköydeki şimdiki hastane yeri bir yılan yuvası, yarım yapılmış, yapılanı da yıkılmış bir Pompei harabesinden başka bir şey değildi. Bunun böyle bir müessise haline geleceğini kimse düşünemezdi, hususile cümhuriyetin teşekkülünden sonra bütün dünyayı ve memleketimizi saran iktisadî buhran esnasında... bir çok arkadaşlarımız bu harabeye tevarüstense Toptaşı zindanında kalmağı ve bir gün hükümet asri bir müessese yapmağa muktedir olunca çıkmağı tasvib etmişdi. Bu haklı bir düşünce idi, lâkin memleketin bu kadar büyük ihtiyaçları arasında hükümetten yeni bir bimarhane istemek doğru olamayacak ve böyle bir taleb on on beş sene hüsnü kabul göremeyecekti. *Lütfi Akif* ne olduğunu her kesten

iyi bildiği Toptaşı zindanından hastaları kurtarmak için ileri sürdüğüm fikirde adeta gene arkadaşlarıma ön ayak oldu. Kendisi geceli gündüzlü yalnız bir kişi hekim ve idare memuru olarak Bakırköyünde çalışmaya başladı. Pavyonları eldeki vasıtalarla mümkün olduğu kadar düzeltti, matbahlarını, abdesthanelerini, su meccalarını hazırlattı. Her pavyon bit-tiğe sessizce şafakla beraber yüzlerce hasta Bakırköyüne taşınyordu. *Lütfi Akif* bir sene Bakırköyünün yalnız başına hekimliğini, idare memurluğunu, eczacılığını, baş gardiyanlığını her şeyini yaptı. O ne vicdanlı adamdı, ne kadar iyi çalışırdı. Servisten çıkmak bilmezdi, saatlerce müşahede alır, her günkü değişiklikleri kaydeder, hastanın göğsünü karnını iyiden iyiye muayene eder, dikkatle ilaçlarını yazar, saatlerce onları teselli eder. *Lütfi Akif*i hepimiz sever, hepimiz hürmet ederdik. Hastalar onun merhametinden, şefkatinden, ihtimamından o kadar mütehassidi ki... o akşamlara kadar yorulur, işini bitiremezse gece kalır. Daima aldığı maaşa, kendine gösterdiğimiz itimada istihkak edip etmediği endişesini tekrar ederdi. O her hususta gençliğe iyi bir nümune idi, onun gibi kimse çalışmazdı, hususile gösterişsiz, kazanc düşüncesinden tamamen uzak, yalnız aldığını hak etmek kaygusu duyan böyle çalışana nadir tesaduf edilir. İdare işlerinde de muavinimdi. Bütün hesaplar onun elinden geçerdı. *Lütfi* bana yardım ettikçe o cihetten de hiç tasam yoktu; gözlüğünü takar, saatlerce senedleri tetkik eder, hükümetin on parası için çıldırır, bütün dünyanın servet ve ihtişamına bir saniyelik huzuru vicdanını vermez, hele vazife ve istikamet onun için yaşamının en iptidai şartlarından biriydi. O intizam tanımayan, müstakim olmayan, işine sarılmayan bir adamın nasıl yaşadığına hayret ederdi. Hesabı kitabı her şeyi muntazamdı, resimde de hususide de... cebindeki defteri yüz dosya memurunun göreceği işi görürdü.

Muhafazakâr bir terbiye görmüş ve onu sonuna kadar muhafaza etmişti; diğer taraftan yeniliği adım adım takibeder ve her güzel şeyi yapmaya çalışırdı. Zevcesine Beyoğlundaki güzide terzihanesini açdırttı, orada da bir kaç düzine Türk evladına ekme kazandırdı, faziletli zevcesi memleketin yüksek estetik zevkini temin ve iktisadımıza hizmet ederdi. O hekimlikten ve vazifesinden başka bir şey bilmediği, bilhassa bir hırka bir lokma ekmele yaşamağı cana minnet bildiği halde zevcesini bu faziletkâr sa'ye teşvikten hali kalmazdı. Berline, Parise iki defa seyahat etmiş, zevcesi terzihaneleri dolaşırken oda kliniklerde görgüsünü arttırmıştı. Cumhuriyeti bütün ruhuyla sevmiş ve tarihe iyiden iyie vukufu sebeble mütereddi hanedandan kurtulan milletin halâsını yeni rejimden ummuştu. Atatürk için ruhu titrerdi!... Yenilikleri iyi kavırdı hele harf inkılabına dört elle sarılışı hem hayret hem hürmetimizi celbetmişti. Arabi farisiye bu kadar vakıf, bir çok kitaplar okumuş, koca bir tıbbi şubesinin istilahlarını bulmak için senelerce ömrünü geçirmiş bir adamın bu derece yeni harflere taraftar oluşu, yeni üslubla yazılar yazışı pek hoş bir şeydi Avrupa seyahatlerimde bana yeni üslubla mektuplar yazar gönderirdi. Bizim, daha gene kalemimizin beceremediklerini *Lütfi Akif* pek güzel yapardı; *Lütfi Akif* le memleket pek iyi bir vatandaş, pek çalışkan bir hekim, pek namuslu ve dürüst bir adam kaybetmiştir. Refikasına kardeşleri *Ziya Akife* ve *Sabri Kaptana* taziyet ederiz.

Hekimbaşı Zade Muhiddin

Vefatından pek geç haberdar olduk, muazzez ruhundan aflar dileriz. Pek iyi bir arkadaşımızdı, zeki, faziletkâr, malûmatlı eli kalem tutar bir meslekdaşımızdı. Tıbbi ve hijyeni halk ve münevverler arasında talim edecek birbirinden güzel kitaplarla bazı gazetelerdeki makaleleriyle her kes tarafından tanınmışdı. *Hekimbaşı Zade Muhiddin* göz hekimi *Esad Paşa*, *Cenab Şahabeddin*, *Ali Emin* in sınıf arkadaşı idi. İstibdad zamanında uzun seneler Askerî Baytar Mektebinde fisyoloji hocası idi, aynı zamanda en meşhur kulak hastalıkları mütehassıslarındandı. Meşrutiyet inkılabını müteakip teşekkül eden asistans püblik müdürlüğüne tayin olundu, umum hastanelere müdür olmuştu... bu iş yürümedi, dağıldı, lâkin Muhiddinin ikbali bir müddet sonra söndü... mütareke senesinde itilafçılar tarafından Yıldız Sarayının yağma edilen eşyalardan mes'ul tutuldu, mahkemelere verildi. O zaman zavallının sinirleri bozuldu, artık ondan sonra ne adam akıllı sinirleri, nede talii düzeldi. Mısıra gitti, boş el döndü, hükümetin şefkatı ile Diyarbekir belediyesine tayin edildi. Orada da o parlak zekâsını, vasi bilgisini gösterdiğini duyuyor, münşerih oluyorduk. Hayatın bin cilvesini gören Hekimbaşı Zadeyi de nihayet kaybettik ve pek çok acıdık.

Bafıralı Yanko

Eski Türk hekimlerinden *Bafıralı Yanko* hazakatile, nezaketile, zarafetile iştihar etmiş bir arkadaşımızdı. Bu güne kadar aramızda yaşayan, hepimizin saydığı ve sevdiği bu meslekdaş da maziye karışdı. *Bafıralı Yanko* Askerî Tıp Mektebinden yetişmiş, miralayken tekaüd olmuştu. Mektepten çıktıktan sonra Makedonyada kıt'alarda ve hastanelerde hekimlik etmişdi. Balkan harbının bidayetinde Bulgar cephesinde birinci fırka birinci seyyar hastane tabibi evveli idi. Ordu Çatalcaya rücat ederken oda İstanbulda tazvif edilmişdi.

Bafıralı Yanko sınıfın birincisi idi türkçeyi bir İstanbullu Türk efendisi gibi konuşur, kat'iyen ne şivece ne sarf ve nahve aksaklık gösterdi. *Bafıralı Yanko* muharrir olarak da iştihar etmişdi. Kalem ve fikir tecrübeleri adlı eseri üslubu beyanın derecesi hakkında bir fikir vermeğe kâfidir. Yevmi gazetelerde, Servotifinunda, haftalık ve aylık mecmualarda *Bafıralı Yanko* ile *Viktor* un tıbbi makalelerini seve seve okumayan yoktu. Vak'a her kes yazı yazar, sarf ve nahve dikkat etmeksizin, üslubun muakkadlığına, ve tarzı beyanın aksaklığına bakmayarak hepimiz yazmaktayız. Lâkin *Bafıralı Yanko* nun kalemi bunlara benzemezdi. O cidden edibdi, pişkin yazardı. Bir müddet Bafıralı Meclisi alii sıhhinin kâtibi umumiliginde de gördük. Son senelerine kadar Babalideki mutavazı muayenehanesine gelir, hazakat ve ilmine iman eden mühim bir kütlenin doktorluğunu ederdi. *Bafıralı Yanko* şimdiki Beşir Kemal eczanesinin yerinde ilk önce Nalpas Türkiye eczanesinde, bilâhare Aristaki eczanesinde hastalarını kabul ederdi. *Bafıralı Yanko* oldu olası Bakırköyünde otururdu. Bakırköyünün havası veremlilere iyi değildir diye yazdığı makale ile Bakırköyüne veremlilerin gelmesine mani olmuştu. Lâkin zamanla Bakırköy o kadar halkın rağbetinden düşmüşdü ki son kalan doktorlar *Oper. Fethi*, *Cenab Şahabeddin*, ve *Bafıralı Yanko* olmuştu. Nihayet Bafıralı da göçtü...

Cemiyetler

Türk Ginekoloji Kurumu

Türk Ginekoloji Kurumu 11. 11. 1936 toplantısını Prof. Kenan Tevfik'in başkanlığı altında yaptı.

Bu toplantıda :

I — Ahmed Asım Onur: Mahmul bir nefirin temezzuku ârazını veren had bir apandisit perfore vak'ası takdim ve ameliyatla çıkardığı müstahzarı gösterdi. (Bu vak'aya ait tafsilât ayrıca makale halinde neşrolunacaktır).

II — Ahmed Asım Onur: Bir ebe tarafından unku rahme müteaddit celselerde kâğıt fitiller sokulmak suretile yapılan avortman provoke vak'asının müşahedesinden, ve hastada husule gelen ihtilâtlardan bahsederek, bu ameliyenin intan noktasından ne derece tehlikeli olduğunu izah etti.

Bundan sonra

III — Necati: Amenore hypophyse tümörleri hakkında tebligatta bulundu. (Bu tebliğ makale halinde intişar edecektir).

Necati tebliğinde, bilhassa amenorenin sebepleri aranırken hypophyse tümörlerini de unutmamak lâzım geldiğini tebarüz ettirdi.

Bu tebliğ hakkında :

Hadi İhsan ve Tevfik Remzi söz alarak gördükleri mümasil vak'aları anlatılar.

Türk Ginekoloji Kurumu 10.12.1936 celsesini Prof. Kenan Tevfik'in reisliği altında yaptı.

Bu toplantıda :

I — Ahmed Asım Onur: Opération Césarienne indication'larına dair tebligatta bulundu. (Bu tebliğ makale şeklinde Türk Ginekoloji Arşivi'nin gelecek nüshasında intişar edecektir).

Bu komünikasyon hakkında :

Orhan Tahsin: Ahmet Asım Onur la aynı fikirde olduğunu ve memleke

timizde opération Césarienne'ne karşı luzumsuz bir çekinme ve korku mevcut olduğunu, bu itibarla icabettiğinden çok az ameliyeyi kayseriye yapıldığını bildirdi. Komünikasyonu çok enteresan bulduğundan, Türk Tıp Cemiyetinde de bunu tekrarlamasını Ahmet Asım Onur'dan rica etti.

Hadi İhsan: Hirsch'in son seneler zarfında ortaya attığı fazla opération Césarienne yapmak fikrine, Win-ter'in 1924 ginekoloji Kongresinde nasıl itiraz ettiğini, ve istatistiklere istinat ederek, mehbil yolundan yapılan müdahalelerin, ameliyeyi kayseriye nazaran ne kadar az vefiyat verdiğini, isbata çalışmış olduğunu anlattı.

Kenan Tevfik: Extra-péritoneal Césarienne'in artık kullanılmadığını, zira intana karşı nesci hücrevinin, peritüana nazaran daha az mukavim olduğunu ve binaenaleyh nesci hücrevi kurbu mesanede husule gelecek her hangi bir takayyüh, ta kilyelere çıkarak, hastanın ölümüne sebebiyet vereceğini bildirdi. Ameliyat esnasında ekseriya peritüanın açıldığını, ve buraya konan hiyataların peritüanı kat'i surette intandan vikaye edeceğini söyledi.

Bazı hastaların Césarienne den korkmadıklarını, misal olarak : bir hastaya üç defa Césarienne tatbik ettiğini anlattı.

II — Orhan Tahsin: Ossification précocée'dan ileri gelen bir dystosie vak'asından bahstti. Aynı vak'da infisah ettiğine rağmen unku rahimde mevcut insidadın da doğumun husulüne mani olduğunu söyledi.

Evvelâ insidadı Pozzi dilatatörü ile açtığını, sonra da baziotripsisi ile doğumu ikmal ettiğini anlattı. (Bu vak'aya aid tafsilât ayrıca makale halinde neşrolunacaktır).

Bu vak'a hakkında :

Kenan Tevfik: Burada en iyi endike olan ameliyatın Césarienne abdominale

olduğunu, fakat bu ameliyat için lâzım olan şeraiti mukteziyenin mevcut olmadığı takdirde, mehbilyolundan yapı lacak müdahaleye, evvelâ unk ensizyonlarla başlamanın daha muvafık olduğunu söyledi.

Yeni kitaplar

Fransız cerrahi akademisi azasından, eski Tıp Fakültesi Cerrahi Seririyatı profesörü *Oper. Gen. Cemil Topuzlu* «**Kanser bulaşımı? Kanser in ilâet var mıdır?**» diye yetmiş sahifelik bir eser yazmıştır. Bu küçük eserde hocamızın yüksek bilgisini kendine has selis, haşveden azade, dos doğru bir ifade ile takdirle öğreniyoruz. Eserin bir çok kısmı halkı tenvir içindir, hatta radyoda verdiği konferansda dahildir. Ayrı ayrı başlıklar altında hoca bir şüküyü müdafaa ediyor: Kanser saridir, kanserin mikrobik olması tarafdardır, sade tefrih devresi uzundur, ilâcla elektrikle vakit geçirmeyiniz, her ur, her yabancı şey vakit geçirilmeksizin çıkarılmalıdır, kanser mücadelesinin esası budur. Gerek hekimlere ve gerek halka pek faydalı olan bu eseri mutlak okumalıyız.

Akil Hastalıkları

Mazhar Uzman ın ikinci defa yeniden te'lif edercesine genişleterek bastırıldığı bu kitap her doktora, her hukukşinasa, her edib ve mütefikire, her idare adamına, her mürebbiye lüzumlu bir eserdir. Akil Hastalıkları ilmi adeta umumî hayatın temel taşlarından biri olmuştur. Buna az çok vakıf olmayan hekim mutlak nokсандır, Akil Hastalıkları tıbbın, seririyatın her şubesine büyük hizmetler eden teşrih gibi, fisiyoloji gibi lüzumlu bir ilimdir. Akil Hastalıkları bilgisi adliye, hukuk ve ceza işleri, veraset ve vesayet mes'eleleri, mes'uliyet takdiri, tekaüd ve askerlik, sigorta ve tazminat,

tayyareden otomobile kadar her vesaiti nakliye, menkul ve gayri menkul alım satım, izdivaac ve talak, mektep ve meslek seçimi hülâsa her hayatî meselede hekimi tenvir eden en parlak bir menbaı ziyadır. Sade ve açık üslubla, yüzlerce orijinal resimlerle pek iyi kâğıt üzerinde intişar eden bu eser beş liraya satılıyor.

Sinir Hastalıkları

Mazhar Uzman Sinir Hastalıkları eserinin birinci cildini iki defa bastırmış, bu sene de ikinci cildini bastırmıştır. Bu eserler Almanca, İngilizce, Fransızca muhalid en yeni eserlerden alınmış ve ayrıca kendi görgülerile de ilâve olunmuş hem muhtasar, hem de hiç bir bahs ihmal edilmemiş, en güzel kitaplardan faydalı resimler alınmış, sade resimlerle şemalarile seririyatı öğrenmek kabil olacak surette tertib edilmiştir. Birinci cild üç, ikinci cild dört liraya satılıyor. Bu iki eser sırf hekimler ve Tıp Fakültesinde çalışanlar içindir. Keyf veren zehirlere irkin ıslahı dünyanın âlakadar olduğu bu günde irkin tereddisine olan keyf veren zehirlere karşı mücadele mes'eleleri ehemmiyetli bir mevki almıştır. İçkiyi ve yaptığı hastalıkları fisiyolojik ve patolojik tesirlerini, morfini, kokaini, heroini, esrarı, eteri, hatta tütünü hekimce öğrenen bu eseri her hekim evinde bulundurmalı, bu bahsları okuyarak konferanslar vermeli, çocuklarının selamet ve afiyeti için analara çocuklara okumalıdır. *Mazhar Uzman* ın bu eseri ikinci tabı yüzirmibeş kuruş fiyatla satılmaktadır.

Öjenik (kısır ve idiş yapma meselesi)

İrkin ıslahı için son zamanlarda Almanyada mecburi, ve diğer memleketlerde ihtiyari tatbik edilmekte olan bu eser memleketimizde bu bahsı ilk defa hekimlerimize tanıtan üniversite

salonunda verilen bir konferansdır. Aynı zamanda iyi çocuk yapma usulünü gösteren radyoda verilmiş bir konferansda muhtevidir. Pek az nüshası kalmıştır, yirmibeş kuruşa satılıyor, eser *Mazhar Uzman* ındır.

Sıhî Almanak

Cümburiyetin onuncu senesine armağan edilen bu eser sade *Mazhar Uzman* ın değil bütün hekim arkadaşlarımızındır, onların seçme

yazılarıyla çıkmıştır. Ayrıca umumî hijyen meseleleri, memleketimizdeki sıhî teşkilâtı yazılıdır. Son kısmı hekimliğe ait pek lâtif munkabellerle doludur. İbnisınadanberi gelen meşhur Türk doktorları ve elan çalışan doktor arkadaşlarımızın portreleriyle eser doludur. Her hekimin en kıymetli kitabı olduğu gibi her aile kütüphanesinde her salonda bulunması icabeden medeni bir süsüdür. Dört liraya satılıyor. Bu eserlerin hiç birinden ayrıca posta ücreti alınmaz.

LES ENDOCRISINES

UN COMPLEXE DES "GLANDES DE L'ENERGIE,, LE

CRINO - STHÉNYL

COMPRIMÉS - AMPOULES

ELÈVE LE POTENTIEL VITAL

COMPRIMÉS

6 comprimés par jour

AMPOULES

1 ampoule par jour

CRINO - MENSTRYL

COMPRIMÉS

Hypophyse antérieure - Ovaire total - Folliculine

LES INSUFFISANCES OVARIENNES

Mode d'emploi : 4 à 6 comprimés par jour.

LABORATOIRES FOURNIER F^{res}, 7, rue Biscornet, PARIS

İyodopepton Kâzım

Tabaette şüphesiz iyod emlahı kadar sahai tatbikatı geniş olan bir dava yoktur. bu müessir ilâcın en kolay alınanı, en güzel tesir edeni iyodopeptondur, on yedi seneyi müteceviz bir hayati maziye malik iyodopepton Kâzım da yegâne payidar olan ve hekimlerimizin itımadını kazanan müstahzarımızdır. Çünkü ciddi bir sayın mahsulüdür. Bu ilâc damar sertliğine, rumatismaya kalbe kârşı kullanılır.

BİOPLAZMİN

A M P U L

YUMURTA SARISI HÜLÂSSASI MADDEİ UZVİYEYİ FOSFORİYE
KOLESTERİN YABİS SAFRA HÜLÂSASI
LENFATİZM, FAKRÜDDEM, KLOROZ, NEVRASTENİ DİMAĞ YORGUNLUĞU
HER KÜTUDA . 10 AMPUL 2 S.M. 5 AMPUL 5 S.M. VARDIR.

NERVIN

ELIXIR

VALÉRIANE, AUBÉPİNE (GRATAEGUS OXYACANTHA) PASİFLORES.
SEBEBİ SİNİRDEN GELEN BÜTÜN RAHATSIZLIKLAR
GÜNDE 2-3 KAHVE KAŞIĞI SADE SU VEYA İHLAMUR İÇİNDE

KAŞE

POLYGLANDULAİRE

THYROÏDİNE, OVARİNE, HYPOPHYSE.
OBEZİTE, İPOGLANDULAİRE, TAMİS YOKLUĞU NÖRASTENİ
GÜNDE 2-3 KAŞE ALINIR

EVURİN

GRANÜLÉ

ASİT ÜRİĞİ KOLAYLIKLA MÜNHAL BİR HALE GETİRİR ÇIKARIR, MİDEDE FORMOL
HASIL EDEREK VÜCUDA TOPLANAN BÜTÜN MUZİR MADDELERİ DEZENFEKTE EDER,
TEMİZLER. BÖBREK, İHLİL, MESANE, KUM VE TAŞLARI, ANURİ, İDRAR YOLU İLTİHABI.
BİRAZ SU İÇİNDE 2-3 KAHVE KAŞIĞI

SEL BROMİNO

EFFERVESCENT

Sinir hastalıklarının en kahraman ilâcı olan Validolla Bromür gayet mahirane surette mezc edilmiş, hassai tibbiyesi artmış, koku ve lezzeti hoş ve çocukların bile alabileceği bir şekle konmuştur.

Büyüklere günde 2-3 kahve kaşığı

Küçükler » 1-2 » » verilir.

SEFALİN

K A Ş E

Tanınmış fabrikaların en kuvvetli ve tecrübe edilmiş sancı ve ağrı geçiren ilaçlarının birleştirilmesi ile yapılmıştır.

Sinir baş ağrıları, Sinir romatizmasında husule gelen derin ve sathi ağrılar, Soğuk algınlığı, Dimağ yorulduğunda husule gelen ağrılarda kullanılır. Öğle ve akşam yemekleri esnasında birer güllaç.

12 Adetlik madeni kutularda.

Türkiye için umum satış merkezi ve nümune tevzi yeri : E. NES'ET Laboratuvarı — Ankara cad. No. 88 İstanbul.

DRAGÉES

**DESENSIBILISATION
AUX CHOCS**

GRANULÉS

PEPTALMINE

MIGRAINES
TROUBLES DIGESTIFS
PAR ASSIMILATION DÉFECTUEUSE

Laboratoire des Produits SCIENTIA, 21, Rue Chaptal
Paris. IXe

URTICAIRE
STROPHULUS
PRURITS. ECZEMAS

DRAGÉES

**HUILE de FOIE de MORUE
SOLIDIFIÉE et SELS de CALCIUM**

GRANULÉS

CALCOLEOL

RACHITISME
DEMINÉRALISATION
SCROFULOSE

DRAJE ve GRANULE
Bozulmaz ve Kokusuz
Lezeti Hoşdır

TROUBLES DE
CROISSANCE
AVITAMINOSÉS

Laboratoire des Produits SCIENTIA 21, rue Chaptal Paris 9^e

TRICALCINE

LE

RECALCIFIANT CLASSIQUE

INDICATIONS

TUBERCULOSE
RACHITISME. SCROFULOSE
GROSSESSE. ALLAITEMENT
CARIES DENTAIRES
CONVALESCENCES
FRACTURES

Poudre, Granules, Cachets, Comprimés ve
Chocolatée halinde

TRICALCINE OPOTHERAPIQUE

Dragées ve Granulés Halinde

TRICALCINE

En kuvvetli mukkavidir

Laboratoire des Produits SCIENTIA, 21, rue Chaptal, Paris, 9e Arr.

Polyopocalcia - Sirop

(Hormones vivantes)

Extraits de corps thyroïde + des capsules surrénales + d'hypophyse + de thymus + sels de calcium + sel de magnésium.

Çocuklarda: İştahsızlık, büyüme tevakkuflu, spasmodik, ekzema, prurit, asthme.

Büyüklerde: Dermansızlık, dişlerin çürümesi, gebelik, sütölülük, asthme, kemik kırıkları.

Büyükler: Günde 2 - 3 komposto kaşığı.

Çocuklar: Günde 2 - 3 kahve kaşığı.

Regulator - Damla

(Hormones vivantes)

Extraits de testicule de toreadu + substance grise de cerveu + de corps thyroïde + glycérophosphate de soude ve potasse.

Sinir zafı, ademi iktidar, çocuklarda geç teşekkül (ruhi ve bedeni).

Büyükler: Günde 3 defa 30 damla

Çocuklar: Günde 3 defa 15 damla

Nitroféine - Dragée

Trinitrine - II gouttes (0 gr. 03) + caféine + 0 gr. 02
Angine de poitrine, hypertension nöbetleri.

Günde 2 - 10 tane.

Passibrome - Sirop

Bromure de calcium + bromure de sodium + bromure potassium + bromure d'ammonium + crataegus + passiflore.

Sinirleri teskin, kara hulyayı def, uykuyu teshil.

Büyükler: Günde 2 - 4 komposto kaşığı.

Çocuklar: Günde 2 - 4 kahve kaşığı.

Madenlerle kuvvetleştirme :

OPOCALCIUM

Doktor Guersant'ın

İradyesi (Vitamine D saf kristalize) :

Kaşe ve granüle halinde

Sadesi : Kaşe ve granüle halinde

A. RANSON

Dokteur en pharmacie

121 Avenue Gambetta

Paris (XX°)

Nümune ve edebiyatı tıbbiye

O.Aznavour Mahdumları

Bencibara han

Istanbul

Kisarna Maden suyu

En leziz ve sıhhi sofraya suyu... Karaciğer ve böbrek taşlarını düşürür, taşların teşekkülüne mani olur, her çeşit hazımsızlığa, mide ekşiliğine, şişkinliğine, peklige karşı en iyi ilâçtır. Romatizmalılar, şişmanlar, şekerliler kisarna maden suyunu kullanmalıdır. En tabii iştah ilâci **Kisarna** maden suyu.

Muhterem doktorlarımız! Mübarek vatanımızın sinelerinden çıkan cidden nefis ve mümtaz maden suyunu kisarnayı yabancı maden sularına tercih de tereddüt etmeyiniz.

BIOLACTYL

FERMENT LACTIQUE

traitement de la

PUTREFACTION INTESTINALE

YEMEKLERDEN EVVEL 3-4 ADET

LABORATOIRES FOURNIER FRÈRES, 7, Rue Biscornet, PARIS (XIIe)

BILEYL

traitement des

STASES BILIAIRES

YEMEKLERDEN SONRA 3-4 ADET

LABORATOIRES FOURNIER FRÈRES

7, Rue Biscornet, PARIS (XIIe)

OPOTHÉRAPIE

COMPRIMÉS
ENDOCRISINÉS

CACHETS
ENDOCRISINÉS

AMPOULES
ENDOCRISINÉS

LABORATOIRES FOURNIER FRÈRES
7, Rue Biscornet - PARIS (XIIe)

Doktor İbrahim Ethem Ulagay

Kimya Evi

MUSTAHZARATI :

Ampoules PEPTONE 1. E.

Solution de PEPTONE % 5

1 ve 2 veya 3 c.c. ampuller

10 Ampulluk kutularda

Ampoules LAIT 1. E.

Lait de vache stérilisé.

2 ve 5 cm ampulleri

6 ampulluk kutularda

Sérum GLYCOSÉ % 30 1. E.

Temamile Avrupa ayarında ve hiç reaksiyon yapmaz

Sérum GELATINÉ % 10 10 cc.

Temamile Avrupa ayarındadır

S A P I K S İ N

Saç kepeklenme ve dökülmesinin önüne geçen bir devadır.
Cilt hastalıklarında antiseptik bir deva gibi
tesir eder.

İstimali : Sabun yerine bir avuç SAPIKSİN ile saçlar bol su ile yıkanır.

Müracaatta numune gönderilir.

ÇENBERLİTAŞ PEYKHANE SOKAK No. 4

TELEFON { Lâboratuvar : 23548
İkametgâh : 21780

YENİ!

Détavit

vitamin araştırmalarının pratik semeresi

Bol miktarda ve daima aynı de-
ğerde vitamin ihtiva etmek üzere
saf **A + D** vitamininden hazırlan-
mış, iyi tadlı balıkyağsız vitamin
emulsion'u

İştahsızlık, kansızlık, kötü beslen-
me, zayıflık ve bitkinlik halleri,
gecikmiş dişçıkması v. s. de mü-
kemmel genel kuvvet ilacı

Tekâmülü geri kalmış
zayıf çocuklar için mut-
lak surette lüzumludur.

» **Bayer** « **E. MERCK**
LEVERKUSEN (ALMANYA) DARMSTADT (ALMANYA)

ORIGINAL ŐEKİL : Őiře : 125 cm³

OMNADINE

Bol miktarda ve daima aynı do-
zda vitamin ilavesi etmek üzere
ant. A - D vitamininden hazırlan-
mış, iyi tolere edilebilir vitamin

ile

phagocytose çoğalır

... için beslen-
me, zayıflık ve bitkinlik halde,
... ve de mü-
kâmil, genel kuvvet ilâcı

agglutination titresi yükselir

pathogen bakteri ıtrahı çabuklaşır

uzviyetin önleme gücü artar

ORIGINAL ŞEKİLLER :

Kutu içinde 1, 3 ve 12 ampul $\times 2$ cm³.

Klinik için : kutu içinde 50 ve 100
ampul $\times 2$ cm³.